

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 16 iunie 2023
(OR. en)

10770/23
ADD 1

Dosar interinstituțional:
2023/0180(NLE)

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	16 iunie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 312 final - ANNEX
Subiect:	ANEXĂ la Propunerea de Decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului privind facilitarea investițiilor durabile dintre Uniunea Europeană și Republica Angola

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 312 final - ANNEX.

Anexă: COM(2023) 312 final - ANNEX

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.6.2023
COM(2023) 312 final

ANNEX

ANEXĂ

la

Propunerea de Decizie a Consiliului

**privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului privind facilitarea
investițiilor durabile dintre Uniunea Europeană și Republica Angola**

ACORD PRIVIND FACILITAREA INVESTIȚIILOR DURABILE
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI REPUBLICA ANGOLA

Cuprins

Capitolul I	Dispoziții generale
Capitolul II	Transparență și previzibilitate
Capitolul III	Simplificarea procedurilor de autorizare
Capitolul IV	Punctele focale și implicarea părților interesate
Capitolul V	Investițiile și dezvoltarea durabilă
Capitolul VI	Evitarea și soluționarea litigiilor
Capitolul VII	Cooperare și dispoziții instituționale
Capitolul VIII	Dispoziții finale

PREAMBUL

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

REPUBLICA ANGOLA, denumită în continuare „Angola”,

denumite în continuare colectiv „părțile” sau individual „partea”,

AVÂND ÎN VEDERE dorința lor de a-și consolida în continuare legăturile economice și de a stabili relații strânse și durabile, bazate pe parteneriat și cooperare, cu scopul de a promova dezvoltarea durabilă;

DORIND să mobilizeze și să mențină investițiile, să creeze noi oportunități de ocupare a forței de muncă și să îmbunătățească nivelul de trai pe teritoriile lor;

RECUNOSCÂND necesitatea de a facilita investițiile prin sporirea transparenței și a previzibilității, prin simplificarea procedurilor de autorizare și prin implicarea părților interesate în vederea îmbunătățirii climatului investițional;

CONVINSE că măsurile de facilitare a investițiilor sporesc investițiile în și de către microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii (denumite în continuare „MIMM-uri”);

RECUNOSCÂND că investițiile pot sprijini dezvoltarea durabilă, creșterea economică, diversificarea activităților economice și pot contribui la realizarea obiectivelor definite în cadrul Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, adoptată la 25

septembrie 2015 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (denumită în continuare „Agenda 2030 a ONU”);

RECUNOSCÂND importanța asistenței tehnice și a consolidării capacităților pentru punerea în aplicare a prezentului acord;

AFIRMÂND angajamentul lor față de Carta Organizației Națiunilor Unite și având în vedere principiile consacrate în Declarația Universală a Drepturilor Omului;

AVÂND ÎN VEDERE Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (denumit în continuare „Acordul de la Cotonou”), inclusiv elementele sale esențiale și fundamentale;

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Obiective

Obiectivul prezentului acord este de a facilita atragerea, extinderea și păstrarea investițiilor directe externe dintre părți în scopul diversificării economice și al dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 2

Domeniul de aplicare

- (1) Prezentul acord se aplică măsurilor adoptate sau menținute de părți care afectează investițiile.
- (2) Părțile își reafirmă dreptul de reglementare pe teritoriile lor, în vederea atingerii unor obiective politice legitime, cum ar fi protecția sănătății publice, serviciile sociale, educația publică, siguranța, mediul, inclusiv, schimbările climatice, moralitatea publică, protecția socială, protecția consumatorilor, protecția vieții private și a datelor sau promovarea și protejarea diversității culturale.
- (3) Prezentul acord nu creează sau modifică angajamente referitoare la liberalizarea investițiilor și nici nu creează sau modifică norme privind protecția investitorilor stabiliți pe teritoriile părților sau a investițiilor acestora sau privind soluționarea litigiilor dintre investitori și stat.

ARTICOLUL 3

Definiții

În sensul prezentului acord, se aplică următoarele definiții:

- (a) „activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă activitățile, inclusiv serviciile furnizate, care nu sunt efectuate nici pe bază comercială, nici în concurență cu unul sau mai mulți operatori economici;

- (b) „autorizare” înseamnă permisiunea de a desfășura orice activitate economică legată de o investiție, care rezultă dintr-o procedură pe care un investitor trebuie să o respecte pentru a demonstra respectarea cerințelor necesare;
- (c) „autoritate competentă” înseamnă o administrație sau autoritate centrală, regională sau locală ori un organism neguvernamental în exercitarea competențelor care îi sunt delegate de administrații sau autorități centrale, regionale sau locale, care este abilitată să ia decizii privind o autorizare;
- (d) „activitate economică” înseamnă orice activitate cu caracter industrial, comercial sau profesional sau orice activitate artizanală, inclusiv furnizarea de servicii, cu excepția activităților desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale;
- (e) „întreprindere” înseamnă o persoană juridică sau o sucursală ori o reprezentanță a unei persoane juridice;
- (f) „stabilire” înseamnă înființarea sau achiziționarea unei persoane juridice, inclusiv prin participare la capital, sau înființarea unei sucursale sau a unei reprezentanțe pe teritoriul uneia dintre părți, în vederea creării sau menținerii unor legături economice de durată;
- (g) „investiție” înseamnă: stabilirea și funcționarea în vederea desfășurării de activități economice de către investitorii uneia dintre părți pe teritoriul celeilalte părți;
- (h) „investitor al unei părți” înseamnă o persoană fizică sau juridică a unei părți care dorește să stabilească, stabilește sau a stabilit o întreprindere în conformitate cu litera (f) pe teritoriul celeilalte părți;
- (i) „persoană juridică” înseamnă orice entitate juridică legal constituită sau altfel organizată în temeiul legislației aplicabile, cu scop lucrativ sau nu, privată sau

publică, inclusiv orice corporație, trust, societate de persoane, întreprindere comună, societate cu asociat unic sau asociație;

(j) „persoană juridică a unei părți” înseamnă:

(i) în cazul Uniunii Europene: o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu dreptul Uniunii Europene sau al statelor sale membre și implicată în activități comerciale substanțiale pe teritoriul¹ Uniunii Europene;

(ii) în cazul Angolei: o persoană juridică constituită sau organizată în conformitate cu legislația Angolei și implicată în activități comerciale substanțiale pe teritoriul Angolei;

(k) „măsură” înseamnă orice măsură a unei părți, sub formă de act cu putere de lege, act administrativ, normă, procedură, decizie, acțiune administrativă sau orice altă formă;

(l) „măsuri luate de o parte” înseamnă orice măsuri adoptate sau menținute de²:

(i) administrației sau autorități centrale, regionale sau locale sau

(ii) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor care le-au fost delegate de administrațiile sau autoritățile centrale, regionale sau locale;

(m) „persoană fizică a unei părți” înseamnă:

¹ În conformitate cu notificarea Tratatului de instituire a Comunității Europene la OMC (WT/REG39/1), Uniunea Europeană consideră conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru al Uniunii, consacrat la articolul 54 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, ca fiind echivalent cu conceptul de „activități comerciale substanțiale”.

² Pentru mai multă certitudine, termenul „măsuri luate de o parte” vizează măsurile luate de entitățile enumerate la litera (l) punctele (i) și (ii), care sunt adoptate sau menținute prin impunerea, dirijarea sau controlarea, în mod direct sau indirect, a comportamentului altor entități în legătură cu respectivele măsuri.

- (i) în cazul Uniunii, un resortisant al unui stat membru al Uniunii în conformitate cu legislația acestuia³;
- (ii) în cazul Angolei, un resortisant al Angolei, în conformitate cu legislația acesteia;
- (n) „exploatare” înseamnă conducerea, administrarea, menținerea, folosirea, beneficierea și vânzarea sau o altă formă de cedare a unei întreprinderi și
- (o) „a publica” înseamnă a include într-o publicație oficială, cum ar fi un jurnal oficial sau un site oficial.

ARTICOLUL 4

Clauza națiunii celei mai favorizate

- (1) Fiecare parte acordă imediat și necondiționat investitorilor celeilalte părți și investițiilor acestora un tratament nu mai puțin favorabil decât cel pe care îl acordă, în situații similare, investitorilor din orice altă țară și investițiilor acestora, în ceea ce privește aplicarea prezentului acord pe teritoriul său.
- (2) Alineatul (1) nu se interpretează ca impunând unei părți să acorde investitorilor celeilalte părți sau investițiilor acestora avantajul unui tratament care decurge din:
 - (a) măsuri care prevăd recunoașterea, inclusiv recunoașterea standardelor sau a criteriilor pentru autorizarea, acordarea de licențe sau certificarea unei persoane fizice sau a unei întreprinderi în vederea desfășurării unei activități economice, sau recunoașterea măsurilor prudențiale menționate la punctul 3 din anexa privind

³ Definiția persoanei fizice include și persoanele cu reședința permanentă în Republica Letonia care nu sunt cetățeni ai Republicii Letonia sau ai altui stat, dar care au dreptul, în conformitate cu legislația Republicii Letonia, să li se elibereze un pașaport pentru străini.

serviciile financiare la Acordul General privind Comerțul cu Servicii prevăzut în anexa 1B la Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, încheiat la Marrakesh la 15 aprilie 1994 sau

- (b) orice acord bilateral, regional sau multilateral care include angajamente de eliminare substanțială a tuturor barierelor din calea investițiilor între părți sau care necesită apropierea legislațiilor părților în unul sau mai multe sectoare economice.
- (3) Pentru mai multă certitudine, dispozițiile incluse în alte acorduri internaționale încheiate de o parte nu constituie în sine „tratamentul” menționat la alineatul (1) și, prin urmare, nu pot fi luate în considerare la evaluarea unei încălcări a prezentului acord.

ARTICOLUL 5

Măsuri împotriva corupției și a altor activități ilegale

- (1) Părțile recunosc impactul negativ al corupției, spălării banilor, finanțării terorismului, fraudei fiscale și evaziunii fiscale asupra economiilor și societăților, inclusiv prin împiedicarea dezvoltării durabile și descurajarea investițiilor.
- (2) Fiecare parte își confirmă angajamentul de a lua măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea corupției, a spălării banilor, a finanțării terorismului, a fraudei fiscale și a evaziunii fiscale, în ceea ce privește aspectele reglementate de prezentul acord, în conformitate cu standardele convenite la nivel internațional care au fost aprobate sau sunt sprijinite de partea respectivă, cum ar fi Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 31 octombrie 2003, și Orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (denumită în continuare „OCDE”) pentru întreprinderile multinaționale din 2011, precum și standardele actuale în domeniul impozitării internaționale.

CAPITOLUL II

PREVIZIBILITATE ȘI TRANSPARENȚĂ

ARTICOLUL 6

Administrarea măsurilor cu aplicabilitate generală

Fiecare parte se asigură că toate măsurile cu aplicabilitate generală care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord sunt gestionate în mod rezonabil, obiectiv și imparțial.

ARTICOLUL 7

Cerințe de publicare

Fiecare parte publică, cu promptitudine sau în alt mod, în scris și, cu excepția situațiilor de urgență, cel târziu până la data intrării lor în vigoare, toate măsurile relevante cu aplicabilitate generală care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord, astfel încât să permită investitorilor să fie informați cu privire la acestea.

ARTICOLUL 8

Publicare în avans și posibilitatea de a formula observații

- (1) În măsura în care acest lucru este realizabil și într-un mod compatibil cu propriul sistem juridic de adoptare a măsurilor, fiecare parte⁴ publică în prealabil:
- (a) propunerile de acte cu putere de lege și norme administrative cu aplicabilitate generală care urmează să fie adoptate în legătură cu aspectele care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord sau
 - (b) documente care oferă suficiente detalii cu privire la propunerile menționate la litera (a) pentru a permite investitorilor și altor persoane interesate să evalueze dacă și în ce mod interesele lor ar putea fi afectate în mod semnificativ.
- (2) În măsura în care acest lucru este realizabil și într-un mod compatibil cu propriul sistem juridic de adoptare a măsurilor, fiecare parte este încurajată să aplice alineatul (1) procedurilor și deciziilor administrative cu aplicabilitate generală pe care își propune să le adopte în ceea ce privește aspectele care intră sub incidența prezentului acord.
- (3) În măsura în care acest lucru este realizabil și într-un mod compatibil cu propriul sistem juridic de adoptare a măsurilor, fiecare parte oferă investitorilor și altor persoane interesate, în mod nediscriminatoriu, o posibilitate rezonabilă de a formula observații cu privire la măsurile propuse sau documentele publicate în temeiul alineatului (1) sau (2).
- (4) În măsura în care acest lucru este realizabil și într-un mod compatibil cu propriul sistem juridic de adoptare a măsurilor, fiecare parte ia în considerare observațiile primite în temeiul alineatului (3)⁵.
- (5) Atunci când publică un act cu putere de lege sau o normă administrativă cu aplicare generală menționate la alineatul (1) sau înainte de o astfel de publicare, în măsura în care acest lucru este realizabil și într-un mod compatibil cu propriul sistem juridic de adoptare a

⁴ Părțile înțeleg că alineatele (1)-(4) recunosc faptul că părțile au sisteme diferite de consultare cu privire la anumite măsuri înainte ca acestea să devină definitive și că alternativele prevăzute la alineatul (1) reflectă sisteme juridice diferite.

⁵ Această dispoziție nu impune nicio obligație asupra deciziei finale a unei părți care adoptă sau menține orice măsură de autorizare a unei investiții.

măsurilor, fiecare parte depune eforturi pentru a explica scopurile și justificarea actului cu putere de lege sau a normei administrative respective.

- (6) În măsura în care acest lucru este realizabil, fiecare parte depune eforturi pentru a acorda un termen rezonabil între publicarea unui act cu putere de lege sau a unei norme administrative menționate la alineatul (1) și data la care acestea se aplică investitorilor.

ARTICOLUL 9

Transparența cadrului de investiții

- (1) Fiecare parte pune la dispoziție prin mijloace electronice, cum ar fi un site internet și, dacă este realizabil, accesibil prin intermediul unui portal unic, și actualizează, în măsura în care este posibil și după caz, următoarele:
- (a) actele cu putere de lege și normele administrative privind în mod specific investițiile;
 - (b) restricțiile și condițiile aplicabile investițiilor și
 - (c) datele de contact ale autorităților competente relevante pentru autorizarea investițiilor.
- (2) Fiecare parte pune la dispoziție, atunci când este realizabil prin mijloace electronice, cum ar fi un site internet și accesibil prin intermediul portalului unic menționat la alineatul (1), și actualizează, în măsura posibilului și după caz, o descriere care informează investitorii și alte persoane interesate cu privire la etapele practice necesare pentru a investi pe teritoriul său, inclusiv cu privire la cerințele și procedurile legate de:
- (a) înființarea și înregistrarea societăților comerciale;

- (b) conectarea la infrastructuri esențiale, cum ar fi alimentarea cu energie electrică și apă;
 - (c) achiziționarea și înregistrarea proprietăților, cum ar fi drepturile de proprietate asupra terenurilor;
 - (d) autorizațiile de construcție;
 - (e) soluționarea insolvenței;
 - (f) transferurile de capital și plățile;
 - (g) convertibilitatea monedei;
 - (h) plata impozitelor și
 - (i) accesul la finanțare, în special pentru MIMM-uri.
- (3) Niciunui investitor de pe teritoriul unei părți nu i se impune vreo taxă pentru accesul la informațiile furnizate în temeiul prezentului articol sau al articolului 7.

ARTICOLUL 10

Transparența stimulentei pentru investiții

- (1) Fiecare parte pune la dispoziție prin mijloace electronice, cum ar fi un site internet și, dacă este realizabil, accesibil prin intermediul unui portal unic, și actualizează, în măsura în care este posibil și după caz, informații privind stimulentele pentru investiții.

- (2) Informațiile menționate la alineatul (1) acoperă toate stimulentele aflate la dispoziția investitorilor, inclusiv stimulentele financiare, stimulentele fiscale, precum și transferurile în natură, inclusiv stimulentele nefinanciare.
- (3) Informațiile menționate la alineatul (1) conțin următoarele elemente:
- (a) temeiul juridic al stimulentei;
 - (b) forma stimulentei;
 - (c) cerințele de eligibilitate ale stimulentei;
 - (d) procesul de solicitare a stimulentei, inclusiv formularele și documentele necesare și
 - (e) datele de contact ale autorității competente relevante.

ARTICOLUL 11

Legăturile cu economia țării-gazdă

Fiecare parte este încurajată să pună la dispoziția investitorilor și a persoanelor care doresc să investească informații privind furnizorii interni, în vederea consolidării legăturilor cu economia locală, a creșterii competitivității furnizorilor interni și a sporirii contribuției investițiilor la dezvoltarea durabilă.

ARTICOLUL 12

Divulgarea de informații confidențiale

Nicio dispoziție din prezentul acord nu obligă vreo parte să furnizeze informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica asigurarea respectării legilor sau ar fi contrară interesului public ori ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale anumitor întreprinderi publice sau private.

CAPITOLUL III

SIMPLIFICAREA PROCEDURILOR DE AUTORIZARE

ARTICOLUL 13

Domeniul de aplicare

Prezentul capitol se aplică măsurilor luate de părți cu privire la autorizarea investițiilor.

ARTICOLUL 14

Depunerea cererilor

În măsura în care acest lucru este realizabil, fiecare parte evită să impună unui solicitant să se adreseze mai multor autorități competente pentru fiecare cerere de autorizare. În cazul în care o activitate pentru care se prevede autorizarea este de competența mai multor autorități, pot fi necesare mai multe cereri de autorizare.

ARTICOLUL 15

Termene pentru depunerea cererilor

Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că, în măsura în care acest lucru este realizabil, autoritățile sale competente permit depunerea unei cereri în orice moment al anului. În cazul în care există un termen o determinat pentru depunerea cererilor de autorizare, partea se asigură că autoritățile competente acordă un termen rezonabil pentru depunerea cererii.

ARTICOLUL 16

Cereri în format electronic și acceptarea copiilor

Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că autoritățile sale competente:

- (a) în măsura în care este posibil, acceptă cererile în format electronic și
- (b) acceptă copii ale documentelor care sunt autentificate în conformitate cu dreptul părții în cauză, în locul documentelor în original, cu excepția cazului în care autoritățile competente solicită documente în original pentru a proteja integritatea procesului de autorizare.

ARTICOLUL 17

Prelucrarea cererilor

- (1) Dacă una dintre părți prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta se asigură că autoritățile sale competente:

- (a) furnizează un calendar orientativ pentru prelucrarea cererii, în măsura în care acest lucru este realizabil;
- (b) la cererea solicitantului, furnizează, fără întârzieri nejustificate, informații referitoare la stadiul cererii;
- (c) în măsura în care acest lucru este realizabil, confirmă, fără întârzieri nejustificate, că cererea este completă în vederea prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative ale părții în cauză;
- (d) în cazul în care consideră că o cerere este completă în scopul prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative⁶ ale părții în cauză, asigură, într-un termen rezonabil după depunerea cererii, că:
 - (i) prelucrarea cererii este finalizată și
 - (ii) solicitantul este informat cu privire la decizia referitoare la cerere în scris⁷, în măsura în care acest lucru este posibil;
- (e) în cazul în care consideră că o cerere este incompletă în scopul prelucrării în temeiul actelor cu putere de lege și al normelor administrative ale părții în cauză, atunci, într-un termen rezonabil, în măsura în care acest lucru este realizabil:
 - (i) informează solicitantul că cererea este incompletă;

⁶ Autoritățile competente pot impune ca toate informațiile să fie transmise într-un format specificat astfel încât acestea să fie considerate „complete în scopul prelucrării”.

⁷ Autoritățile competente pot îndeplini cerința prevăzută la punctul (ii) informând solicitantul în prealabil în scris, inclusiv printr-o măsură publicată, că lipsa unui răspuns după o perioadă specificată de timp de la data depunerii cererii indică acceptarea cererii. Mențiunea „în scris” trebuie înțeleasă ca incluzând formatul electronic.

- (ii) la cererea solicitantului, identifică informațiile suplimentare necesare pentru completarea cererii sau oferă în alt mod îndrumări privind motivul pentru care cererea este considerată incompletă și
- (iii) oferă solicitantului posibilitatea de a furniza informațiile suplimentare necesare pentru completarea cererii⁸;

dacă niciuna dintre acțiunile menționate la punctele (i), (ii) și (iii) nu este realizabilă, iar cererea este respinsă deoarece este incompletă, autoritățile competente se asigură că informează solicitantul într-un termen rezonabil și

- (f) în cazul în care o cerere este respinsă, informează solicitantul, fie din proprie inițiativă, fie la cererea solicitantului, cu privire la motivele pentru care a fost respinsă cererea, cu privire la termenul în care solicitantul poate exercita o cale de atac și, dacă este cazul, cu privire la procedurile de reddepunere a cererii; solicitantul nu este împiedicat să depună o altă cerere pe baza unicului motiv că o cerere anterioară a fost respinsă.
- (2) Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente acordă o autorizație de îndată ce se stabilește, pe baza unei examinări corespunzătoare, că solicitantul îndeplinește condițiile necesare pentru obținerea acesteia.
 - (3) Părțile se asigură că, odată acordată, autorizația intră în vigoare fără întârzieri nejustificate, sub rezerva condițiilor și modalităților aplicabile⁹.

ARTICOLUL 18

⁸ Această „posibilitate” nu impune unei autorități competente să ofere prelungiri de termene.

⁹ Autoritățile competente nu răspund de întârzierile cauzate de motive care nu intră sub incidența responsabilității lor.

Taxe

- (1) Pentru toate activitățile economice, cu excepția serviciilor financiare, fiecare parte se asigură că taxele de autorizare percepute de autoritățile sale competente sunt rezonabile și transparente și nu restricționează în sine investiția.
- (2) În ceea ce privește serviciile financiare, fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente furnizează solicitanților, în legătură cu taxele de autorizare pe care le percep, o listă a taxelor sau informații privind modul în care sunt stabilite cuantumul acestora și nu utilizează taxele ca mijloc de evitare a angajamentelor sau a obligațiilor părții în cauză.
- (3) Taxele de autorizare nu includ taxele pentru utilizarea resurselor naturale, plățile pentru licitații, proceduri de ofertare sau alte mijloace nediscriminatorii de atribuire a concesiunilor sau contribuțiile obligatorii la furnizarea serviciului universal.
- (4) Cu excepția situațiilor urgente, fiecare parte acordă suficient timp între publicarea și intrarea în vigoare a taxelor și comisioanelor noi sau modificate legate de procedurile de autorizare a investițiilor sau informații care să le permită investitorilor să înțeleagă modul de calcul al acestor taxe și comisioane. Aceste taxe și comisioane nu se aplică înainte de publicarea informațiilor respective.
- (5) În măsura în care acest lucru este realizabil, fiecare parte adoptă sau menține proceduri care permit opțiunea plății electronice a taxelor și comisioanelor percepute de autoritățile competente relevante pentru autorizarea investițiilor.

ARTICOLUL 19

Obiectivitate, imparțialitate și independență

În cazul în care o parte adoptă sau menține o măsură referitoare la autorizare, aceasta se asigură că autoritatea competentă în cauză prelucrează o cerere, ia decizii și își administrează deciziile în mod obiectiv și imparțial și independent de influența nejustificată a oricărei persoane care desfășoară activitatea economică pentru care este necesară autorizarea.

ARTICOLUL 20

Publicare și informații disponibile

- (1) În cazul în care o parte prevede obligația deținerii unei autorizații, aceasta publică de îndată informațiile necesare pentru ca investitorii sau persoanele care doresc să investească să respecte cerințele, standardele tehnice și procedurile pentru obținerea, menținerea, modificarea sau reînnoirea autorizației respective¹⁰. Aceste informații includ, în măsura în care există:
- (a) cerințe și proceduri de acordare de licențe și calificare;
 - (b) datele de contact ale autorităților competente relevante;
 - (c) taxele de autorizare;
 - (d) standardele tehnice aplicabile;
 - (e) procedurile de contestare sau de control al deciziilor referitoare la cereri;

¹⁰ Părțile pot acorda autorizații fără respectarea prezentului articol în oricare dintre următoarele cazuri legate de hidrocarburi:

- (a) zona a făcut obiectul unei proceduri anterioare în conformitate cu prezentul articol, care nu a condus la acordarea unei autorizații;
- (b) zona este disponibilă permanent pentru explorare sau producție sau
- (c) s-a renunțat la autorizația acordată înainte de data expirării sale.

- (f) procedurile de monitorizare sau de asigurare a respectării condițiilor și modalităților de acordare a licențelor sau a calificărilor;
 - (g) posibilitățile de implicare a publicului, cum ar fi prin intermediul audierilor sau al observațiilor și
 - (h) calendare orientative pentru prelucrarea unei cereri.
- (2) Părțile sunt încurajate să consolideze publicațiile electronice pe un singur portal.

ARTICOLUL 21

Elaborarea de măsuri

Dacă una dintre părți adoptă sau menține măsuri referitoare la autorizații, aceasta se asigură că:

- (a) măsurile respective se bazează pe criterii clare, obiective și transparente, care pot include competența și capacitatea de a desfășura activitatea economică, inclusiv în conformitate cu cerințele de reglementare ale unei părți, cum ar fi cerințele de sănătate și de mediu, înțelegându-se că autoritățile competente pot evalua ponderea care trebuie acordată fiecărui criteriu;
- (b) procedurile sunt imparțiale, ușor accesibile tuturor solicitanților și adecvate pentru a permite solicitanților să demonstreze dacă îndeplinesc cerințele și
- (c) procedurile în sine nu împiedică în mod nejustificat îndeplinirea cerințelor.

CAPITOLUL IV

PUNCTELE FOCAL E ȘI IMPLICAREA PĂRȚILOR INTERESATE

ARTICOLUL 22

Puncte focale pentru facilitarea investițiilor

- (1) În conformitate cu propriul sistem juridic, fiecare parte menține sau instituie puncte focale adecvate de facilitare a investițiilor care să servească drept prime puncte de contact pentru investitori în ceea ce privește măsurile care afectează investițiile.
- (2) Fiecare parte se asigură că punctele focale de facilitare a investițiilor răspund solicitărilor venite din partea investitorilor, precum și celor venite din partea punctelor focale de facilitare a investițiilor instituite de cealaltă parte în temeiul prezentului articol pentru a contribui la aplicarea eficace a prezentului acord.
- (3) În cazul în care un punct focal pentru facilitarea investițiilor nu este în măsură să răspundă la o solicitare de informații în temeiul alineatului (2), acesta depune eforturi pentru a oferi asistența necesară solicitantului pentru a obține informațiile relevante.
- (4) Fiecare parte se asigură că solicitările și informațiile în temeiul prezentului articol pot fi transmise prin mijloace electronice.
- (5) Informațiile furnizate în temeiul prezentului articol nu afectează problema conformității sau a lipsei de conformitate a măsurii cu prezentul acord.

ARTICOLUL 23

Mecanisme de soluționare a problemelor

- (1) Fiecare parte depune eforturi pentru a institui sau a menține mecanisme adecvate de soluționare a problemelor cu care se confruntă investitorii sau persoanele care doresc să investească și care pot apărea în urma aplicării oricărei măsuri cu aplicabilitate generală reglementate de prezentul acord.
- (2) Mecanismele menționate la alineatul (1) sunt ușor accesibile, inclusiv pentru MIMM-uri, cu termene precise și transparente. Ele nu aduc atingere procedurilor de contestare sau de revizuire pe care părțile le stabilesc sau le mențin. De asemenea, acestea nu aduc atingere mecanismului de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului acord.

ARTICOLUL 24

Coordonarea internă între agenții

- (1) Părțile recunosc importanța unei coordonări interne strânse a autorităților și agențiilor responsabile cu reglementarea și punerea în aplicare a măsurilor și procedurilor legate de investiții ca mijloc de facilitare, atragere, menținere și extindere a investițiilor.
- (2) Fiecare parte depune eforturi pentru a institui sau a menține mecanisme de coordonare a activităților cu scopul de a:
 - (a) facilita investițiile;
 - (b) încuraja coerența în materie de reglementare și previzibilitatea măsurilor și procedurilor guvernamentale și
 - (c) promova coerența măsurilor și procedurilor de investiții centrale, regionale și locale.

- (3) Pentru a facilita sarcina de coordonare, fiecare parte este încurajată să desemneze o agenție principală în conformitate cu propriul sistem juridic.

ARTICOLUL 25

Coerența în materie de reglementare și evaluările impactului

- (1) Părțile recunosc importanța unui cadru de reglementare eficace, coerent, transparent și previzibil pentru investiții.
- (2) Fiecare parte este încurajată să efectueze, în conformitate cu normele și procedurile sale respective, o evaluare a impactului măsurilor majore¹¹ cu aplicabilitate generală pe care le pregătește și care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord.
- (3) Părțile recunosc că, la efectuarea evaluărilor de impact menționate la alineatul (2), ar trebui să se țină seama de impactul potențial al măsurilor propuse asupra MIMM-urilor și asupra dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 26

Consultarea părților interesate și revizuirii periodice

- (1) Fiecare parte este încurajată să își revizuiască, la intervalele pe care le consideră adecvate, măsurile sale cu aplicabilitate generală reglementate de prezentul acord care afectează investițiile, pentru a stabili dacă măsurile specifice pe care le-a pus în aplicare ar trebui modificate, simplificate, extinse sau abrogate, astfel încât cadrul de investiții al părții să devină mai eficace în ceea ce privește realizarea obiectivelor sale de politică și abordarea nevoilor specifice ale MIMM-urilor.

¹¹ Fiecare parte poate stabili ce constituie măsuri „majore” cu aplicabilitate generală în sensul prezentului acord.

- (2) Fiecare parte este încurajată să își revizuiască periodic taxele și comisioanele de autorizare în vederea reducerii numărului și diversității acestora.
- (3) Fiecare parte este încurajată, în cadrul exercițiilor sale de evaluare, să ia în considerare feedbackul părților interesate și să utilizeze indicatori de performanță internaționali relevanți.
- (4) Părțile sunt invitate să împărtășească în cadrul Comitetului pentru facilitarea investițiilor menționat la articolul 43 experiențele lor în ceea ce privește efectuarea revizuirilor periodice și a recomandărilor de politică rezultate din acestea.

ARTICOLUL 27

Soluționarea litigiilor

Capitolul VI nu se aplică articolelor 24, 25 și 26.

CAPITOLUL V

INVESTIȚIILE ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

ARTICOLUL 28

Obiective

- (1) Părțile recunosc faptul că dezvoltarea durabilă include dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului, toate trei fiind interdependente și consolidându-se reciproc, și

își afirmă angajamentul de a facilita investițiile într-un mod care să contribuie la obiectivul dezvoltării durabile.

- (2) Obiectivul prezentului capitol este de a consolida integrarea dezvoltării durabile, în special a dimensiunilor sale de muncă și de mediu, în relația de investiții a părților, într-un mod care să contribuie la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 a ONU.

ARTICOLUL 29

Drept de reglementare și niveluri de protecție

- (1) Părțile recunosc dreptul fiecărei părți de a-și stabili propriile politici și priorități de dezvoltare durabilă, de a stabili nivelurile interne de protecție a mediului și a muncii pe care le consideră adecvate și de a adopta sau modifica actele cu putere de lege și politicile sale relevante. Aceste niveluri, acte cu putere de lege și politici de protecție sunt conforme cu angajamentele fiecărei părți față de standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional menționate în prezentul capitol.
- (2) Fiecare parte depune eforturi pentru a se asigura că actele cu putere de lege și politicile sale relevante prevăd și încurajează niveluri ridicate de protecție a mediului și a muncii și depun eforturi pentru a îmbunătăți aceste niveluri, acte cu putere de lege și politici.
- (3) Niciuna dintre părți nu slăbește și nici nu reduce nivelurile de protecție prevăzute în legislația sa în domeniul mediului sau al muncii pentru a încuraja investițiile.
- (4) Niciuna dintre părți nu renunță la legislația sa în domeniul mediului sau al muncii, nu derogă în alt mod de la aceasta și nu se oferă să renunțe sau să deroge în alt mod de la aceasta pentru a încuraja investițiile.

- (5) O parte nu evită, printr-o acțiune sau inacțiune susținută sau recurentă, să pună efectiv în aplicare legislația în domeniul mediului sau al muncii, pentru a încuraja investițiile.
- (6) Părțile nu își utilizează actele cu putere de lege din domeniul mediului și al muncii într-un mod care ar putea constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată ori o restricție disimulată a comerțului internațional.

ARTICOLUL 30

Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii

- (1) Părțile își afirmă angajamentul de a promova dezvoltarea investițiilor într-un mod care să favorizeze munca decentă pentru toți, astfel cum este exprimat în Declarația Organizației Internaționale a Muncii (denumită în continuare „OIM”) privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă, adoptată la Geneva la 10 iunie 2008 de Conferința Internațională a Muncii (denumită în continuare „Declarația OIM din 2008 privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă”).
- (2) În conformitate cu Constituția OIM și cu Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și măsurile subsecvente acesteia, adoptată la Geneva la 18 iunie 1998 de Conferința Internațională a Muncii, fiecare parte respectă, promovează și pune efectiv în aplicare pe întregul teritoriu propriu, inclusiv în „zonele libere industriale pentru export” și în alte „zone economice speciale”, standardele fundamentale de muncă recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt definite în convențiile fundamentale ale OIM, și pune efectiv în aplicare alte convenții OIM pe care statele membre ale Uniunii și, respectiv, Angola le-au ratificat.
- (3) În conformitate cu angajamentul lor de a spori contribuția investițiilor la obiectivul de dezvoltare durabilă, inclusiv la aspectele sale legate de muncă, fiecare parte promovează politici de investiții care urmăresc obiectivele Agendei privind munca decentă, în conformitate cu Declarația OIM din 2008 privind justiția socială pentru o globalizare

echitabilă și cu Declarația centenarului OIM privind viitorul muncii, adoptată la Geneva la 21 iunie 2019 de Conferința Internațională a Muncii.

- (4) Fiecare parte stabilește, dacă nu a făcut încă acest lucru, și menține un sistem eficace de inspecție a muncii pentru toate sectoarele economice, inclusiv pentru agricultură și activitățile miniere.
- (5) Părțile colaborează în vederea consolidării cooperării lor cu privire la aspectele legate de investiții ale măsurilor și politicilor în domeniul muncii, la nivel bilateral, regional și în cadrul forurilor internaționale, după caz, inclusiv în cadrul OIM.

ARTICOLUL 31

Guvernanță și acorduri multilaterale în domeniul mediului

- (1) Părțile recunosc importanța Adunării Organizației Națiunilor Unite pentru mediu (denumită în continuare „UNEA”) a Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (denumit în continuare „UNEP”) și a guvernanței și acordurilor multilaterale în domeniul mediului ca răspuns al comunității internaționale la provocările globale sau regionale în materie de mediu și subliniază necesitatea de a consolida sprijinul reciproc între politicile de investiții și cele de mediu.
- (2) Fiecare parte pune efectiv în aplicare acordurile multilaterale de mediu, protocoalele și modificările pe care le-a ratificat (denumite în continuare „AMM”). Părțile își afirmă angajamentul de a promova dezvoltarea investițiilor într-un mod care să conducă la un nivel ridicat de protecție a mediului.
- (3) Părțile colaborează în vederea consolidării cooperării lor cu privire la aspectele legate de investiții ale politicilor și măsurilor în domeniul mediului, la nivel bilateral, regional și în cadrul forurilor internaționale, după caz, inclusiv în cadrul Forumului politic la nivel înalt

pentru dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite, în cadrul UNEP, UNEA, AMM sau al Organizației Mondiale a Comerțului (denumită în continuare „OMC”).

ARTICOLUL 32

Investițiile și schimbările climatice

- (1) Părțile recunosc importanța luării de măsuri urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a impactului acestora, precum și rolul investițiilor în urmărirea acestui obiectiv, în conformitate cu Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, încheiată la New York la 9 mai 1992 (denumită în continuare „CCONUSC”), cu scopurile și obiectivele Acordului de la Paris în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, încheiat la Paris la 12 decembrie 2015 (denumit în continuare „Acordul de la Paris”), precum și cu alte AMM și instrumente multilaterale în domeniul schimbărilor climatice.
- (2) Fiecare parte:
 - (a) pune efectiv în aplicare CCONUSC și Acordul de la Paris, inclusiv angajamentele asumate în ceea ce privește contribuțiile stabilite la nivel național și
 - (b) promovează sprijinul reciproc în ceea ce privește politicile și măsurile climatice și în materie de investiții, contribuind astfel la tranziția către o economie cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, la o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și la o dezvoltare rezistentă la schimbările climatice.
- (3) Părțile conlucrează în vederea consolidării cooperării lor cu privire la aspectele legate de investiții ale politicilor și măsurilor privind schimbările climatice la nivel bilateral, regional și în cadrul forurilor internaționale, după caz, inclusiv în cadrul CCONUSC, al OMC, al

Protocolului de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon, încheiat la Montreal la 16 septembrie 1987 și al Organizației Maritime Internaționale.

ARTICOLUL 33

Investiții care contribuie la dezvoltarea durabilă

- (1) În conformitate cu angajamentul lor de a spori contribuția investițiilor la obiectivul de dezvoltare durabilă, părțile facilitează și încurajează investițiile în producția și consumul durabile, în bunuri și servicii de mediu, precum și investițiile relevante pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.
- (2) Părțile recunosc importanța conservării și a utilizării durabile a diversității biologice și rolul investițiilor în urmărirea acestor obiective, în conformitate cu Convenția privind diversitatea biologică, adoptată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992 (denumită în continuare „Convenția privind diversitatea biologică”) și cu protocoalele la aceasta, cu Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție, adoptată la Washington D.C. la 3 martie 1973 (denumită în continuare „CITES”), cu alte AMM relevante la care au aderat și cu deciziile adoptate în temeiul acestora.
- (3) Fiecare parte facilitează investițiile pentru utilizarea durabilă a resurselor biologice și conservarea biodiversității și ia măsuri pentru conservarea diversității biologice atunci când aceasta este supusă unor presiuni legate de investiții.
- (4) Părțile colaborează în vederea consolidării cooperării lor cu privire la aspectele legate de investiții ale politicilor și măsurilor în domeniul biodiversității, la nivel bilateral, regional și în cadrul forurilor internaționale, după caz, inclusiv în cadrul Convenției privind diversitatea biologică și a CITES.

- (5) Părțile recunosc importanța gestionării durabile a pădurilor și rolul investițiilor în urmărirea acestui obiectiv. În consecință, fiecare parte facilitează investițiile într-un mod coerent cu conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor.
- (6) Părțile recunosc importanța conservării și gestionării durabile a resurselor biologice marine și a ecosistemelor marine, precum și rolul investițiilor în urmărirea acestor obiective. În consecință, fiecare parte facilitează investițiile într-un mod compatibil cu conservarea și gestionarea durabilă a resurselor biologice marine și a ecosistemelor marine.

ARTICOLUL 34

Responsabilitatea socială a întreprinderilor și conduita responsabilă în afaceri

- (1) Părțile recunosc importanța punerii în aplicare de către investitori a obligației de diligență pentru a identifica și a aborda efectele negative, cum ar fi asupra mediului și a condițiilor de muncă, asupra operațiunilor lor, a lanțurilor lor de aprovizionare și a altor relații de afaceri. Părțile promovează adoptarea de către întreprinderi și investitori a responsabilității sociale a întreprinderilor sau a practicilor comerciale responsabile, cu scopul de a contribui la dezvoltarea durabilă și la investițiile responsabile.
- (2) Părțile sprijină diseminarea și utilizarea instrumentelor relevante convenite la nivel internațional care au fost aprobate sau sunt sprijinite de acestea, cum ar fi Principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului, Pactul mondial al Organizației Națiunilor Unite, Declarația tripartită de principii a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială, Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale din 2011 și orientările conexe privind diligența necesară.
- (3) Părțile fac schimb de informații și de bune practici cu privire la aspectele reglementate de prezentul articol, inclusiv cu privire la posibilele modalități de a facilita adoptarea de către întreprinderi și investitori a responsabilității sociale a întreprinderilor, a practicilor

responsabile și a raportării, în cadrul Comitetului pentru facilitarea investițiilor. În acest scop, comitetul menține un contact strâns cu organizațiile internaționale relevante active în domeniul responsabilității sociale a întreprinderilor sau al comportamentului responsabil în afaceri.

ARTICOLUL 35

Investițiile și egalitatea de gen

- (1) Părțile recunosc că politicile de investiții favorabile incluziunii pot contribui la promovarea emancipării economice a femeilor și a egalității de gen, în conformitate cu obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 5 din Agenda 2030 a ONU. Acestea recunosc contribuția importantă a femeilor la creșterea economică prin participarea lor la activitatea economică, inclusiv la investiții. Părțile își subliniază intenția de a pune în aplicare prezentul acord într-un mod care să promoveze și să consolideze egalitatea de gen.
- (2) Părțile colaborează la nivel bilateral și în cadrul forurilor relevante, după caz, pentru a-și consolida cooperarea în ceea ce privește aspectele legate de investiții ale politicilor și măsurilor privind egalitatea de gen, inclusiv activitățile menite să îmbunătățească capacitatea și condițiile pentru ca femeile, inclusiv lucrătoarele, femeile de afaceri și antreprenoarele, să aibă acces la oportunitățile create de prezentul acord și să beneficieze de acestea.

CAPITOLUL VI

EVITAREA ȘI SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

ARTICOLUL 36

Consultări

- (1) Părțile depun eforturi pentru a soluționa orice litigiu între ele cu privire la interpretarea și aplicarea prezentului acord, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, prin inițierea de consultări în bună-credință, cu scopul de a ajunge la o soluție de comun acord.
- (2) Una dintre părți solicită consultări prin intermediul unei cereri scrise adresate celeilalte părți, în care se identifică măsurile în cauză și obligațiile în temeiul prezentului acord pe care le consideră neîndeplinite.
- (3) Partea căreia i se adresează cererea de organizare de consultări răspunde cererii în termen de 10 zile de la data transmiterii acesteia. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, consultările au loc în termen de cel mult 30 de zile de la data transmiterii cererii și au loc pe teritoriul părții căreia îi este adresată cererea.
- (4) În cursul consultărilor, fiecare parte furnizează suficiente informații factuale pentru a permite o examinare completă a modului în care măsura în cauză ar putea încălca obligațiile relevante în temeiul prezentului acord. Fiecare parte depune eforturi pentru a asigura participarea unor membri ai personalului din cadrul autorităților sale publice competente care au expertiză în privința chestiunii care face obiectul consultărilor.
- (5) Ca parte a consultărilor privind aspecte legate de acordurile sau instrumentele multilaterale de mediu sau de muncă menționate în prezentul acord, părțile iau în considerare informațiile furnizate de OIM sau de organismele sau organizațiile relevante instituite în temeiul acordurilor multilaterale de mediu, pentru a promova coerența între activitatea părților și respectivele organisme sau organizații. Atunci când este relevant, părțile solicită consiliere din partea respectivelor organizații sau organisme sau din partea oricărui alt expert ori organism pe care îl consideră adecvat.

- (6) Fiecare parte poate solicita, dacă este cazul, opinia societății civile, astfel cum se menționează la articolul 46.
- (7) Consultările și, în special, toate informațiile comunicate părților și pozițiile adoptate de părți în cursul consultărilor sunt confidențiale.

ARTICOLUL 37

Soluții stabilite de comun acord

- (1) Părțile pot ajunge, în orice moment, la o soluție stabilită de comun acord în privința oricărui litigiu menționat la articolul 36.
- (2) Fiecare parte adoptă măsurile necesare pentru punerea în aplicare a soluției stabilite de comun acord. În cazul în care punerea în aplicare imediată nu este posibilă, părțile convin asupra unui termen rezonabil pentru punerea în aplicare.
- (3) Cel târziu la data expirării termenului convenit menționat la alineatul (2), partea care pune în aplicare soluția stabilită de comun acord informează în scris cealaltă parte cu privire la orice măsură pe care a adoptat-o pentru a pune în aplicare soluția respectivă.
- (4) În cazul în care părțile nu reușesc să ajungă la o soluție stabilită de comun acord în termen de 120 de zile de la data cererii de consultări sau în cazul în care soluția stabilită de comun acord nu este pusă în aplicare în termenul menționat la alineatul (2), partea care a solicitat consultările în temeiul articolului 36 poate solicita să se recurgă la arbitraj între state pentru soluționarea litigiului. Partea căreia îi este adresată cererea de arbitraj acceptă sau respinge cererea respectivă în termen de 30 de zile de la data cererii. În absența unui răspuns, cererea se consideră respinsă.

ARTICOLUL 38

Arbitraj

- (1) Părțile depun eforturi pentru a conveni asupra componenței comisiei de arbitraj. În cazul în care nu se ajunge la un astfel de acord în termen de 30 de zile de la acceptarea cererii de arbitraj în temeiul articolului 37 alineatul (4), fiecare parte numește un arbitru în termen de 30 de zile suplimentare. Arbitrii numiți de părți numesc împreună președintele comisiei de arbitraj, care nu are naționalitatea niciuneia dintre părți.
- (2) Comisia de arbitraj efectuează o evaluare obiectivă a chestiunii cu care este sesizată. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, comisia de arbitraj stabilește regulamentul de procedură aplicabil.
- (3) În cazul în care comisia de arbitraj ajunge la concluzia că măsura în cauză nu este conformă cu dispozițiile prezentului capitol, partea pârâtă ia toate măsurile necesare pentru a se conforma cu promptitudine.
- (4) În cazul în care cererea de arbitraj a fost respinsă de partea căreia i-a fost adresată cererea de arbitraj sau în cazul nerespectării raportului comisiei de arbitraj, partea care a solicitat arbitrajul poate adopta, în conformitate cu domeniul de aplicare al prezentului acord, măsuri proporționale cu neîndeplinirea obligațiilor specifice.

ARTICOLUL 39

Transparență

Fiecare parte face publice cu promptitudine:

- (a) o cerere de consultări în temeiul articolului 36;

(b) o soluție stabilită de comun acord în temeiul articolului 37 și

(c) măsurile în temeiul articolului 38.

ARTICOLUL 40

Termene

- (1) Toate termenele prevăzute în prezentul capitol se calculează în zile calendaristice începând cu ziua următoare actului la care se referă, cu excepția cazului în care se prevede altfel.
- (2) Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat prin acordul reciproc al părților.

ARTICOLUL 41

Procedura de mediere

- (1) Una dintre părți poate solicita în orice moment participarea la o procedură de mediere cu privire la orice măsură luată de cealaltă parte care se presupune că ar afecta investițiile dintre părți.
- (2) Procedura de mediere nu poate începe decât prin acordul părților pentru a se putea analiza soluții stabilite de comun acord și a se lua în considerare orice recomandare și soluții propuse de către un mediator numit de părți.
- (3) Părțile depun toate eforturile pentru a ajunge la o soluție stabilită de comun acord în termen de 60 de zile de la data numirii mediatorului.

- (4) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, toate etapele procedurii de mediere, inclusiv orice recomandare sau soluție propusă, sunt confidențiale. Una dintre părți poate divulga publicului faptul că este în curs o procedură de mediere.
- (5) Procedura de mediere nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților prevăzute la articolele 36 sau 38 sau în cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor în temeiul oricărui alt acord.

CAPITOLUL VII

COOPERARE ȘI DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

ARTICOLUL 42

Asistență tehnică și consolidarea capacităților pentru facilitarea investițiilor

- (1) Părțile recunosc importanța asistenței tehnice și a consolidării capacităților și se angajează să coopereze pentru consolidarea climatului de investiții în Angola și pentru sprijinirea punerii în aplicare a prezentului acord.
- (2) Aceste activități se desfășoară în cadrul normelor și procedurilor relevante ale instrumentelor și cooperării pentru dezvoltare ale Uniunii Europene.
- (3) Cererile de asistență ar trebui să se bazeze pe nevoile identificate și în conformitate cu reformele interne de facilitare a investițiilor. Asistența face obiectul unor condiții și modalități stabilite de comun acord.

- (4) În cadrul Comitetului pentru facilitarea investițiilor, părțile:
- (a) fac schimb de informații și analizează progresele înregistrate în ceea ce privește asistența tehnică și sprijinul pentru consolidarea capacităților în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului acord și
 - (b) identifică nevoile de asistență tehnică și de consolidare a capacităților.

ARTICOLUL 43

Comitetul pentru facilitarea investițiilor

- (1) Pentru a asigura funcționarea corectă și eficace a prezentului acord, părțile instituie un Comitet pentru facilitarea investițiilor, alcătuit din reprezentanți ai ambelor părți.
- (2) Comitetul pentru facilitarea investițiilor se reunește pentru prima dată în termen de cel mult șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Ulterior, Comitetul pentru facilitarea investițiilor se reunește o dată pe an, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel, sau, fără întârzieri nejustificate, la cererea oricăreia dintre părți.
- (3) Reuniunile Comitetului pentru facilitarea investițiilor au loc alternativ în Uniune sau în Angola, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel. Comitetul pentru facilitarea investițiilor își poate desfășura reuniunile față în față sau prin alte mijloace de comunicare, după cum convin reprezentanții părților.
- (4) Comitetul pentru facilitarea investițiilor este prezidat în comun, pentru Angola, de ministrul economiei și planificării și de ministrul industriei și comerțului și, pentru Uniune, de membrul Comisiei Europene responsabil cu comerțul sau de persoanele desemnate de aceștia.

ARTICOLUL 44

Atribuțiile Comitetului pentru facilitarea investițiilor

(1) Comitetul pentru facilitarea investițiilor:

- (a) examinează modurile în care se pot dezvolta relațiile de investiții dintre părți;
- (b) monitorizează și facilitează implementarea și aplicarea prezentului acord și contribuie la realizarea obiectivelor sale generale;
- (c) caută modalități și metode adecvate pentru a preveni problemele care ar putea apărea în domeniile reglementate de prezentul acord sau pentru a soluționa litigiile care pot apărea cu privire la interpretarea și executarea prezentului acord;
- (d) examinează orice alt aspect de interes legat de un domeniu reglementat de prezentul acord, după cum pot conveni reprezentanții părților;
- (e) examinează solicitările în curs menționate la articolul 22 și cererile de asistență administrativă;
- (f) discută posibilele îmbunătățiri ale prezentului acord, în special în lumina experienței și a evoluțiilor din alte foruri internaționale și din cadrul altor acorduri încheiate de părți și
- (g) își adoptă propriul regulament de procedură în cadrul primei sale reuniuni.

ARTICOLUL 45

Decizii și recomandări ale Comitetului pentru facilitarea investițiilor

- (1) În vederea realizării obiectivelor prezentului acord, Comitetul pentru facilitarea investițiilor are competența de a lua decizii, în cazul în care acest lucru este prevăzut de prezentul acord. Deciziile luate de Comitetul pentru facilitarea investițiilor în temeiul prezentului acord sunt obligatorii pentru părți. Părțile adoptă măsurile necesare pentru punerea în aplicare a acestor decizii.
- (2) În scopul realizării obiectivelor prezentului acord, Comitetul pentru facilitarea investițiilor poate formula recomandări corespunzătoare cu privire la toate aspectele reglementate de prezentul acord.
- (3) Comitetul pentru facilitarea investițiilor ia decizii și formulează recomandări prin consens.

ARTICOLUL 46

Dialogul cu societatea civilă

- (1) Părțile organizează un dialog cu societatea civilă (denumit în continuare „dialogul”) pentru a discuta punerea în aplicare a prezentului acord.
- (2) Părțile promovează în cadrul dialogului o reprezentare echilibrată a părților interesate relevante, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, a organizațiilor de afaceri și patronale și a sindicatelor, active în domeniile economic, al dezvoltării durabile, social, de mediu și de altă natură.
- (3) Dialogul are loc anual, împreună cu reuniunea Comitetului pentru facilitarea investițiilor, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

- (4) În scopul dialogului, părțile furnizează informații cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord. Punctele de vedere și opiniile exprimate în cadrul dialogului pot fi prezentate Comitetului pentru facilitarea investițiilor și pot fi puse la dispoziția publicului.
- (5) Părțile pot alege să organizeze dialogul prin intermediul mecanismelor existente instituite de părți pentru implicarea societății civile, după caz.

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 47

Excepții generale

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând adoptarea sau aplicarea de către oricare dintre părți a unor măsuri:

- (a) necesare pentru protejarea securității publice sau a moralității publice ori pentru menținerea ordinii publice¹²;
- (b) necesare pentru protejarea vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor;

¹² Excepțiile vizând securitatea publică și ordinea publică pot fi invocate doar în cazul în care există o amenințare reală și suficient de gravă la adresa unuia dintre interesele fundamentale ale societății.

- (c) necesare pentru a asigura respectarea actelor cu putere de lege sau a normelor administrative care nu sunt incompatibile dispozițiilor prezentului acord, inclusiv a celor referitoare la:
 - (i) prevenirea practicilor înșelătoare și frauduloase sau care sunt necesare pentru remedierea efectelor nerespectării contractelor;
 - (ii) protecția vieții private a persoanelor fizice în legătură cu prelucrarea și difuzarea datelor cu caracter personal și protecția confidențialității înregistrărilor și conturilor persoanelor;
 - (iii) siguranță.

ARTICOLUL 48

Excepții privind securitatea

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează:

- (a) ca impunând unei părți obligația să furnizeze informații a căror divulgare este considerată contrară intereselor sale esențiale de securitate sau
- (b) ca împiedicând oricare dintre părți să întreprindă o acțiune pe care partea respectivă o consideră necesară pentru protecția intereselor sale esențiale în domeniul securității:
 - (i) legată de producerea sau traficul de arme, muniții și material de război, precum și de traficul și tranzacțiile cu alte produse și materiale, servicii și tehnologii și de activitățile economice, efectuate direct sau indirect, în scopul aprovizionării unei unități militare;

- (ii) legată de materialele fisibile și fuzionabile ori materialele din care sunt obținute acestea sau
 - (iii) întreprinsă pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale sau
- (c) ca împiedicând o parte să ia orice măsură pentru îndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul Cartei Națiunilor Unite pentru menținerea păcii și securității internaționale.

ARTICOLUL 49

Raporturile cu Acordul de la Cotonou

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând adoptarea de către oricare dintre părți a măsurilor corespunzătoare în temeiul Acordului de la Cotonou.

ARTICOLUL 50

Durată

Prezentul acord se încheie pentru o perioadă de 20 de ani și poate fi reînnoit în mod automat pentru perioade de timp egale și succesive.

ARTICOLUL 51

Denunțare

- (1) Fiecare parte poate notifica în scris celeilalte părți la prezentul acord intenția sa de a denunța prezentul acord.
- (2) Denunțarea intră în vigoare la șase luni de la data primirii notificării de către cealaltă parte menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 52

Aplicare teritorială

- (1) Prezentul acord se aplică:
 - (a) în ceea ce privește Uniunea, pe teritoriile pe care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în condițiile stabilite în aceste Tratate, și
 - (b) în ceea ce privește Angola, pe teritoriile în care Angola își exercită suveranitatea sau drepturile suverane în conformitate cu dreptul internațional și cu dreptul său intern, inclusiv teritoriul terestru, apele interioare, marea teritorială și spațiul aerian deasupra acestora, precum și zonele maritime adiacente mării teritoriale, inclusiv fundul mării, platforma continentală și subsolul corespunzător.
- (2) Trimiterile la „teritoriu” din prezentul acord se interpretează în sensul menționat la alineatul (1).
- (3) Pentru mai multă certitudine, trimiterile la dreptul internațional din prezentul articol includ, în special, Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării, încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982. În cazul unei neconcordanțe între dreptul intern și dreptul internațional, prevalează acesta din urmă.

ARTICOLUL 53

Modificări

Părțile pot conveni în scris să modifice prezentul acord. Aceste modificări intră în vigoare în conformitate cu articolul 57.

ARTICOLUL 54

Aderarea unor noi state membre la Uniunea Europeană

- (1) Uniunea informează Angola cu privire la orice cerere de aderare a unei țări terțe pentru a deveni stat membru al Uniunii.
- (2) Uniunea notifică Angolei intrarea în vigoare a oricărui tratat privind aderarea unei țări terțe la Uniune.

ARTICOLUL 55

Drepturi și obligații în temeiul prezentului acord

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca acordând drepturi sau impunând obligații asupra persoanelor, altele decât cele constituite între părți în temeiul dreptului internațional public, nici ca permițând invocarea directă a prezentului acord în sistemele juridice interne ale părților.

ARTICOLUL 56

Trimiteri la acte cu putere de lege și la alte acorduri

- (1) În absența unor dispoziții contrare, orice trimitere făcută la actele cu putere de lege și normele administrative ale unei părți se interpretează ca incluzând modificările aduse acestora.
- (2) În cazul în care acordurile internaționale sunt menționate sau încorporate în prezentul acord, integral sau parțial, ele trebuie înțelese ca incluzând modificările aduse acestora sau acordurilor care le succed intrând în vigoare, pentru ambele părți, la data semnării prezentului acord sau ulterior acesteia. În cazul apariției unor probleme legate de punerea în aplicare a prezentului acord ca urmare a unor astfel de modificări sau acorduri ulterioare, părțile se pot consulta, la cererea oricăreia dintre părți, în vederea găsirii unei soluții reciproc satisfăcătoare.

ARTICOLUL 57

Data intrării în vigoare

- (1) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a celei de a doua luni următoare datei la care părțile și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor interne necesare în acest scop.
- (2) Notificările efectuate în conformitate cu prezentul articol se transmit, în cazul Uniunii Europene, Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene, iar în cazul Angolei, Ministerului Afacerilor Externe, Directorul național pentru cooperare internațională.

ARTICOLUL 58

Limbile și textele autentice

Prezentul acord se întocmește în dublu exemplar în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, elenă, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, irlandeză, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare dintre aceste texte fiind autentic în egală măsură.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații plenipotențari, pe deplin autorizați în acest scop, semnează prezentul acord.

Adoptat la..., la data de... în anul...

Pentru Uniunea Europeană

Pentru Republica Angola